

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Maroš ŠEFČOVIČ****Trgovina i gospodarska sigurnost, međuinstitucijski odnosi i
transparentnost****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje neovisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Smatram da sa svojim kvalifikacijama i radnim iskustvom mogu pridonijeti općem europskom interesu.

Već više od dva desetljeća bavim se europskim poslovima. Stekao sam opširno znanje o institucijama EU-a i pokazao čvrstu predanost našem zajedničkom europskom projektu, prvo kao stalni predstavnik Slovačke pri EU-u (2004. – 2009.), zatim kao povjerenik za obrazovanje, osposobljavanje, kulturu i mlade (2009. – 2010.), potom kao potpredsjednik Komisije: za međuinstitucijske odnose i upravu (2009. – 2014.), energetske uniju (2014. – 2019.), međuinstitucijske odnose i predviđanja (2019. – 2023.) i trenutačno kao izvršni potpredsjednik Komisije za europski zeleni plan, međuinstitucijske odnose i predviđanja.

Tijekom tih mandata konstantno sam se trudio promicati europske interese te istodobno graditi i poticati čvrste odnose s institucijama EU-a, prvenstveno s Europskim parlamentom.

Posebno sam ponosan na naše inicijative koje su znatno doprinijele jačanju položaja Europe kod kuće i u svijetu, na primjer stvaranje snažne industrijske osnove za nove čiste tehnologije u EU-u, promicanje zajedničke kupnje strateških proizvoda kao što su plin, vodik i kritične sirovine te jačanje partnerstva EU-a sa susjednim zemljama, primjerice dovršetkom pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom nakon Brexita koji su rezultirali donošenjem Windsorskog okvira EU-a i Ujedinjene Kraljevine 2023.

Aktivno sam sudjelovao i u raspravama Kolegija te donošenju odluka, a jačanje održivosti i socijalne dimenzije uvijek su bili ključni aspekti mojeg rada.

Kako sam naveo u svojem mandatnom pismu, Europi je potrebna nova vanjska gospodarska politika koja će povećati naše blagostanje i osigurati jednake uvjete za sve. Budem li potvrđen kao povjerenik, trudit ću se europskim poduzećima i potrošačima osigurati slobodnu i poštnu trgovinu razvojem održivih partnerstava u cijelom svijetu, modernizacijom našeg carinskog sustava, zauzimanjem odlučnijeg stava protiv nepoštenog tržišnog natjecanja i fokusiranjem na gospodarsku sigurnost.

Kao član Kolegija oduvijek sam se vodio načelima održavanja bliskih odnosa i konstruktivne suradnje s Europskim parlamentom, što namjeravam činiti i dalje.

Tijekom svojeg prošlog mandata kao potpredsjednik za međuinstitucijske odnose i upravu (2009. – 2014.) sudjelovao sam u ime Komisije u pregovorima o Okvirnom sporazumu s Europskim parlamentom.

U okviru tekućeg mandata blisko sam surađivao s članovima Kolegija u pripremi godišnjeg programa rada Komisije i Zajedničke izjave o zakonodavnim prioritetima, u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva. Usto sam pratio i mjere poduzete na temelju rezolucija Parlamenta i osigurao da Komisija ispuni svoju obvezu iz članka 225. UFEU-a.

Budem li potvrđen kao povjerenik za sljedeći mandat, trudit ću se iskoristiti to svoje iskustvo za dodatno jačanje suradnje između Europske komisije i Europskog parlamenta radi poboljšanja demokratskog legitimiteta u Europi.

Kao što se navodi u političkim smjernicama i proizlazi iz mogeg mandatnog pisma, Europski parlament ključan je akter u viziji predsjednice Ursule von der Leyen o ostvarivanju rezultata za građane Unije. Za to je potrebno brzo provesti reviziju našeg Okvirnog sporazuma i unaprijediti našu suradnju u pogledu članka 225. tako što ćemo od povjerenika zatražiti da sudjeluju u strukturiranim dijalozima s parlamentarnim odborima o tim rezolucijama i time Parlamentu dodijeliti važniju ulogu u pokretanju i oblikovanju zakonodavstva.

Budem li potvrđen kao povjerenik, dodatno ću ojačati provedbu rodno osviještene politike. Zalagat ću se i raditi na postizanju rodne ravnopravnosti u našem svakodnevnom radu, prije svega primjenom tog načela na svoj tim, te ću nastaviti razvijati rodno osviještenu politiku u smjeru koji sam odredio tijekom svojeg prethodnog mandata kao potpredsjednik za međuinstitucijske odnose i upravu (2009. – 2014.).

Nastavit ću uključivati mlade u politiku. Na primjer, u programima rada Komisije u mojoj nadležnosti uzete su u obzir preporuke Konferencije o budućnosti Europe, jedinstvenog događanja na kojem su mladi u prvom planu. Budem li potvrđen kao povjerenik, nastavit ću ispunjavati tu obvezu, među ostalim održavanjem godišnjih dijaloga o politici za mlade, a prvi će se dijalog održati u prvih 100 dana sljedećeg mandata Komisije.

Naposljetku, budem li potvrđen kao povjerenik, obvezujem se da ću u potpunosti poštovati obveze iz Ugovora u pogledu neovisnosti, transparentnosti, nepristranosti i dostupnosti.

Kao član prijašnjeg i sadašnjeg Kolegija ispunio sam sve obveze prema Komisiji, uključujući dostavljanje i ažuriranje svih potrebnih izvjava o sukobu interesa. Uvijek sam poštovao Ugovore EU-a i njihovu svrhu te obvezu djelovanja u europskom interesu.

Budem li potvrđen kao povjerenik, i dalje ću u potpunosti poštovati sadržaj i duh Ugovora. Konkretno, poštovat ću obvezu postupanja u europskom interesu i neću primati napatke nijedne vlade ni drugog tijela. Poštovat ću i Kodeks ponašanja članova Europske komisije i njegove odredbe o sukobu interesa. Moja je izjava o sukobu interesa potpuna i dostupna javnosti te ću je prema potrebi brzo ažurirati.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati da ćete na odgovarajući način obavještavati Parlament o svojim aktivnostima i aktivnostima svojih odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vašeg angažmana s Parlamentom i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružiti informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Suradnja s Europskim parlamentom za mene je od ključne važnosti, kao što sam pokazao tijekom službe u Europskoj komisiji.

Veliku važnost pridajem načelu kolegijalnosti i, budem li potvrđen kao član Kolegija, blisko ću surađivati s drugim članovima.

Posebno ću se zalagati da putem strateškog partnerstva s Europskim parlamentom izradimo snažne politike temeljene na širokom konsenzusu proeuropskih snaga. Smatram da je jedinstvo naš glavni resurs.

Autentična i učinkovita međuinstitucijska suradnja neophodna je za funkcioniranje institucionalnog okvira EU-a te za legitimitet sustava donošenja odluka EU-a. Oslanja se na određena vodeća načela koja proizlaze iz političkih smjernica predsjednice Ursule von der Leyen i mandatnih pisama, koje se u potpunosti obvezujem poštovati, a to su otvorenost, uzajamno povjerenje i redovita razmjena informacija.

Budem li potvrđen kao povjerenik, nastaviti ću intenzivno raditi na jačanju suradnje između Komisije i Europskog parlamenta, prije svega revizijom Okvirnog sporazuma o odnosima između Parlamenta i Komisije radi jačanja zajedničke političke odgovornosti i dijaloga te poboljšanja protoka informacija i transparentnosti.

Uvijek ću podupirati predsjednicu Ursulu von der Leyen u njezinu cilju jačanja dijaloga s Europskim parlamentom. Stoga ću se odlučno zalagati za to da povjerenici budu sustavno prisutni u svojim odborima i na plenarnim sjednicama.

Smatram da moramo surađivati s Europskim parlamentom u svakoj fazi postupka donošenja politika i stoga ću se, budem li potvrđen kao povjerenik, pobrinuti za to da parlamentarni odbori budu uključeni u bitna zbivanja u mojem resoru.

Veći utjecaj Europskog parlamenta na predlaganje i oblikovanje propisa:

U skladu s obećanjem predsjednice Komisije da će Parlament imati veći utjecaj na predlaganje i oblikovanje propisa, budem li potvrđen kao povjerenik, ispunit ću obvezu Komisije da na rezolucije Parlamenta na temelju članka 225. UFEU-a odgovori zakonodavnim prijedlozima, uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i bolje izrade zakonodavstva. Zatražit ću od povjerenika da sudjeluju u strukturiranim dijalozima s parlamentarnim odborima o tim rezolucijama. U okviru trenutnog mandata Komisije ostvarili smo dobar napredak u tom smislu, što nam pruža čvrstu osnovu za dalje.

Trgovinska i carinska politika:

Budem li potvrđen kao povjerenik, poštovat ću sve obveze povezane s trgovinskom i carinskom politikom utvrđene u Ugovoru. Namjeravam i redovito surađivati s relevantnim odborima Parlamenta, među ostalim sazivanjem posebnih informativnih sastanaka za članove.

Kad je riječ o gospodarskoj sigurnosti, osigurat ću transparentnost i Parlamentu redovito pružati relevantne informacije o trima stupovima Europske strategije gospodarske sigurnosti. Podupirat ću i ravnopravnost Parlamenta s Vijećem u donošenju odluka kad te dvije institucije donose propise o gospodarskoj sigurnosti kao suzakonodavci.

Radujem se i suradnji sa svim relevantnim odborima na vanjskoj dimenziji internog zakonodavstva EU-a u različitim područjima politika u cilju kontrole mogućeg ograničavajućeg učinka na trgovinu.

Komisija će i dalje dostavljati Parlamentu iste dokumente trgovinske politike koje dostavlja Vijeću, poštujući pritom posebna pravila o postupanju s osjetljivim informacijama kako bi se osigurala njihova zaštita i spriječilo neovlašteno otkrivanje.

Transparentnost:

S obzirom na trenutačne gospodarske, okolišne i geopolitičke izazove, smatram da je potrebno postići što širi konsenzus o trgovinskoj politici EU-a.

Budem li potvrđen kao povjerenik, pobrinut ću se da transparentnost i evaluacija ostanu temelj trgovinske politike EU-a kako bi se očuvala njezina legitimnost i povjerenje javnosti.

U političkim smjernicama predsjednice Ursule von der Leyen kao jedan od glavnih ciljeva revidiranog Okvirnog sporazuma između naših institucija ističe se veća transparentnost. Blisko ću surađivati s Europskim parlamentom i Vijećem na povećanju transparentnosti u cijelom zakonodavnom postupku. Za to nam je vrlo važna revizija Međuinstitucijskog sporazuma Parlamenta, Vijeća i Komisije o registru transparentnosti, koja se treba dovršiti do srpnja 2025. Smatram da to može doprinijeti jačanju povjerenja u institucije EU-a.

Pružanje informacija i dokumenata:

Potpuno sam svjestan da je pružanje informacija i dokumenata ključno za produblјivanje partnerstva Europskog parlamenta i Komisije. Stoga se obvezujem u potpunosti provoditi odgovarajuće odredbe Okvirnog sporazuma između tih dviju institucija i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016.

Pitanja Odbora za međunarodnu trgovinu

3. Strategija Unije za trgovinu, ulaganja i konkurentnost u sljedećih pet godina

Snažan trgovinski i investicijski program neophodan je za poticanje gospodarskog rasta i održivog razvoja, otvaranje radnih mjesta i povećanje privlačnosti i konkurentnosti našeg jedinstvenog tržišta. Molimo Vas da potanko objasnite svoju trgovinsku i investicijsku strategiju:

➤ *Kako ćete, u plurilateralnom i multilateralnom kontekstu, izgraditi koaliciju za modernizaciju WTO-a, prevladavanje izazova za njegovu funkciju donošenja pravila i osiguravanje potpuno funkcionalnog sustava za rješavanje sporova? Kako planirate da Unija vodi pripreme za uspješnu 14. ministarsku konferenciju? Hoćete li započeti i pospješiti pregovore o multilateralnim i, prema potrebi, plurilateralnim sporazumima o nedostacima u pravilima WTO-a, uključujući državne intervencije za potporu industrijskim sektorima, uspostavu multilateralnog suda za ulaganja i provedbu već postignutih sporazuma?*

➤ *Na bilateralnoj razini, kojim ćete bilateralnim trgovinskim pregovorima dati prednost i u skladu s kojim vremenskim rasporedom? Kako ćete osigurati jednake uvjete za sve u odnosu na zemlje izvan EU-a i riješiti problem nepoštenih trgovačkih praksi Kine? Kako ćete rješavati prepreke u trgovini s SAD-om te zaštititi i ojačati Vijeće za trgovinu i tehnologiju radi promicanja transatlantskog vodstva u trgovini i ključnim tehnologijama?*

➤ *Kako ćete osigurati da zajednička trgovinska politika stvarno ostane područje isključive nadležnosti Unije? Hoćete li poduzimati odlučne mjere protiv bilo kojeg oblika zaobilaženja ili jednostranih praksi država članica i kako ćete to učiniti? Kako ćete osigurati da se o ratifikaciji sporazuma o trgovini i ulaganjima koji sadržavaju samo odredbe koje su u isključivoj nadležnosti EU-a odlučuje isključivo na razini EU-a? Hoćete li se obvezati da ćete osigurati da se neće zatražiti privremena primjena sporazuma o trgovini i ulaganjima, uključujući poglavlja o trgovini širih sporazuma, prije nego što Parlament da svoju suglasnost za te sporazume? Hoćete li promovirati sektorske sporazume kao opciju u slučaju kada sveobuhvatni sporazumi nisu izvedivi? Kako ćete promovirati digitalnu trgovinu u korist poduzeća i potrošača?*

➤ *Kako ćete osigurati da se zajedničkom trgovinskom politikom promiču temeljne vrijednosti, međunarodne konvencije i globalni klimatski, okolišni i radni standardi te da se njome štite interesi potrošača i radnika, među ostalim u pogledu digitalne trgovine? Kako ćete provesti novi pristup trgovini i održivom razvoju u postojećim i budućim sporazumima, posebno u pogledu ciljeva održivog razvoja, Pariškog sporazuma, konvencija Međunarodne organizacije rada i globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala?*

Trgovina i ulaganja od ključne su važnosti za EU. EU je najveći svjetski trgovinski blok s udjelom od 16 % svjetske trgovine i vodeći je strani ulagatelj na svijetu. Naše trgovinske veze omogućuju ekonomiju razmjera, pridonose produktivnosti i inovacijama u EU-u te jačaju našu otpornost. Sve je to bitno u globalnom okruženju obilježenom geopolitičkim i geoekonomskim nadmetanjem. Izvoz podupire više od 30 milijuna radnih mjesta u EU-u, a gotovo 10 milijuna radnih mjesta proizlazi iz stranih ulaganja unutar jedinstvenog tržišta. Kako bi se ostvarili ciljevi novog mandata u pogledu konkurentnosti, sigurnosti i održivosti, EU treba dodatno ojačati svoju trgovinsku i investicijsku politiku.

Budem li potvrđen kao povjerenik za trgovinu i gospodarsku sigurnost, te ću ciljeve nastojati ostvariti djelovanjem u nizu područja. Prvo je otvaranje tržišta i uklanjanje prepreka trgovini, čime se našim poduzećima pruža prostor potreban za prilagodbu i napredak, među ostalim štiteći ih od nepoštenih trgovinskih praksi drugih aktera uz osiguravanje ravnopravnih uvjeta na globalnoj razini. Drugo je jačanje otpornosti jedinstvenog tržišta osiguravanjem, smanjenjem rizika i diversifikacijom izvora opskrbe kritičnim sirovinama i drugim ključnim inputima za konkurentnost EU-a. Treće je suradnja s našim partnerima kako bismo ostvarili našu tranziciju prema zelenijim i održivijim gospodarstvima. Četvrto je traženje i održavanje stabilnosti u trgovinskom sustavu utemeljenom na pravilima.

Nastavit ću predvoditi aktivnosti usmjerene na reformu i jačanje **Svjetske trgovinske organizacije (WTO)**. Prekretnica u tom procesu bit će 14. ministarska konferencija WTO-a. EU bi trebao nastaviti bitno doprinosti pripremama za tu konferenciju kako bi se postigli konkretni rezultati, osobito u pregovorima o subvencijama za ribarstvo, ali i o pitanjima razvoja, poljoprivrede i sigurnosti opskrbe hranom, te doprinosti daljnjim koracima u pogledu moratorija na e-trgovinu. Budem li potvrđen kao povjerenik, jedan od mojih glavnih prioriteta bit će suradnja s drugim članicama WTO-a, uključujući SAD, kako bi se postigao konsenzus o ponovnoj uspostavi učinkovitog sustava rješavanja sporova, koji zadržava elemente ključne za održavanje trgovine utemeljene na pravilima, prije svega funkciju nepristranog razmatranja žalbi. Dok se na tome radi nastaviti ću podržavati i poboljšavati funkcioniranje višestranog privremenog mehanizma za arbitražu u žalbenom postupku (MPIA). Da bi ponovno zauzeo središnju ulogu u međunarodnoj trgovini WTO mora ažurirati svoj pravilnik i prilagoditi se sadašnjim okolnostima. Zbog toga ću sa širokim rasponom članica WTO-a raditi na rješavanju ključnih problema, uključujući negativne učinke državnih intervencija u gospodarstvo, povezanost trgovine, klime i okoliša, uključivanje plurilateralnih sporazuma (među ostalim o olakšavanju ulaganja za razvoj i e-trgovinu) u okvir WTO-a i poboljšanje postupaka odlučivanja.

Istodobno ću nastaviti raditi na dovršetku pregovora o uspostavi multilateralnog suda za ulaganja do 2027., koji se održavaju u okviru Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL).

Za ostvarivanje strateških ciljeva EU-a bit će potreban i ambiciozan **program bilateralne trgovine i bilateralnih ulaganja** kojim se jača naša konkurentnost i otpornost te osigurava platforma za bližu suradnju u području održivog razvoja.

Budem li potvrđen, pristupit ću suradnji s partnerima **na proaktivan i fleksibilan način**, osiguravajući da se interesi EU-a u potpunosti uzmu u obzir. S jedne strane namjeravam ostvariti pomake u našem postojećem programu, s naglaskom na indopacifičkoj regiji, Latinskoj Americi i Africi. EU već pregovara o sporazumima s Indijom, Indonezijom, Tajlandom, Filipinima i drugim trgovinskim partnerima te rješava otvorena pitanja u pregovorima s Mercosurom i Meksikom. Nastojat ću ih pravodobno privesti kraju, pod uvjetom da se naši interesi uzmu u obzir i da se poštuju naše vrijednosti. S druge strane, istražit ću nove načine za razvoj i produbljivanje veza s partnerima, vodeći računa o specifičnim područjima od zajedničkog interesa, uključujući sektorske interese. Takvi alternativni oblici angažmana, koji obuhvaćaju sporazume o olakšavanju održivih ulaganja, sporazume o digitalnoj trgovini, sporazume o uzajamnom priznavanju i nova partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja, trebali bi omogućiti EU-u da brže napreduje u ciljanim pitanjima, pružajući i konkretne koristi EU-u i privlačnu ponudu našim partnerima.

Bilateralni odnosi EU-a s **SAD-om i Kinom**, uz dinamiku njihove strateške konkurencije, i dalje će utjecati na našu trgovinsku politiku.

SAD je i dalje naš glavni trgovinski partner pa namjeravam dublje razvijati naše bilateralne odnose putem dijaloga, ali i odlučne obrane naših interesa. Jedan od načina bit će u okviru izmijenjenog Vijeća za trgovinu i tehnologiju EU-a i SAD-a (TTC), pri čemu će se njegova struktura prilagoditi promjenama potreba i prioriteta. Istodobno namjeravam raditi na postizanju sporazumnih rješenja za bilateralna pitanja, uključujući pronalaženjem trajnih rješenja za spor o velikim civilnim zrakoplovima i carine SAD-a na čelik i aluminij te odgovorom na mjere koje utječu na naš trgovinski odnos, kao što su Zakon o smanjenju inflacije i zahtjevi u pogledu kupnje američkih proizvoda.

Kad je riječ o **Kini**, radit ću na uravnoteženijem i recipročnijem trgovinskom odnosu, uključujući rješavanjem znatnih problema u pogledu ravnopravnih uvjeta povezanih s negativnim vanjskim učincima kineskog državno vođenog gospodarskog modela i industrijske politike, kao i s prekomjernim kapacitetima koji narušavaju globalna tržišta i lance opskrbe. Za rješavanje tih problema bit će potreban kontinuirani dijalog, ali i strateška upotreba našeg ažuriranog paketa autonomnih instrumenata kad god je to potrebno.

Kad budem suočen s problematičnim politikama i mjerama, poduzet ću sve što je potrebno za obranu interesa EU-a u tim bilateralnim odnosima.

Iako su geopolitički i geoekonomski problemi u porastu, čvrsto vjerujem u važnost podupiranja **održivog razvoja** putem trgovinske politike jačanjem usklađenosti s globalnim **klimatskim, okolišnim i radnim standardima**. Budem li potvrđen, nastojat ću osigurati da se politika EU-a o pitanjima održivosti i dalje temelji na međunarodno dogovorenim pristupima. Nastavit ću se zalagati za ostvarivanje ambicija u pogledu održivog razvoja, među ostalim u pogledu ciljeva održivog razvoja, Pariškog sporazuma, konvencija Međunarodne organizacije rada i globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala. To ću činiti u okviru WTO-a i bilateralno, primjerice putem poglavlja o trgovini i održivom razvoju u našim trgovinskim sporazumima. Naši bilateralni sporazumi pružaju prijeko potrebnu platformu za produbljivanje dijaloga, razumijevanja i suradnje, a u njima je predviđena i mogućnost pojačanih postupaka rješavanja sporova.

Zaštita interesa **potrošača i radnika** mora i dalje biti središnje načelo trgovinske politike EU-a, a to se odnosi i na **digitalnu trgovinu**. Budem li potvrđen, nastavit ću pregovore s trgovinskim partnerima o obvezujućim pravilima o digitalnoj trgovini i protoku podataka koja na globalnoj razini odražavaju model EU-a usmjeren na čovjeka i utemeljen na vrijednostima.

Jedinstvo EU-a i dalje će biti ključno za naš gospodarski i geopolitički položaj. Stoga namjeravam u potpunosti iskoristiti alate raspoložive za provedbu isključive nadležnosti Unije, među ostalim neformalnim dijalogom i, prema potrebi, službenim postupcima zbog povrede.

Istodobno, isključiva nadležnost i jedinstvo EU-a moraju se odražavati u našoj sposobnosti ratifikacije trgovinskih sporazuma jer o tome ovisi naša vjerodostojnost. Kao stvar načela nastojat ću ostvariti zajednički dogovor s

Europskim parlamentom i Vijećem radi sklapanja što većeg broja sporazuma o trgovini i ulaganjima kao sporazuma u nadležnosti EU-a. Time bi se osiguralo brzo stupanje na snagu tih sporazuma i u širem smislu ostvarile konkretne koristi za građane, MSP-ove i poduzeća u EU-u. Naravno, na to bi se primjenjivale potrebne provjere koje provode države članice i Europski parlament na razini EU-a. Međutim, ako se neki sporazumi sklope kao mješoviti, poštovat ću i pridržavati se, budem li potvrđen, obveze traženja suglasnosti Europskog parlamenta prije privremene primjene.

4. Gospodarska sigurnost

Gospodarska sigurnost, čiji je cilj smanjiti rizike i istodobno očuvati najvišu moguću razinu gospodarske otvorenosti i konkurentnosti, nikad se ne bi smjela koristiti kao instrument za neopravdano ograničavanje trgovine. U tom pogledu:

- *Kako ćete osigurati da gospodarska sigurnost, trgovina i ulaganja budu dio integriranog pristupa? Koje ćete korake poduzeti u izradi i provedbi programa gospodarske sigurnosti? Kako vidite ulogu trgovine u okviru koncepta „nove vanjske gospodarske politike” i kako ćete osigurati da se trgovina koristi kao geostrateški alat?*
- *Kako namjeravate koristiti skup mjera trgovinske zaštite donesenih u devetom i prethodnim zakonodavnim razdobljima kao dio nove doktrine gospodarske sigurnosti? Vidite li nedostatke u postojećem skupu alata? Koji će biti vaši sljedeći koraci u pogledu kontrole izvoza i izlaznih ulaganja?*
- *Kako ćete ojačati partnerski stup strategije gospodarske sigurnosti? Od čega će se sastojati partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja? Kako ćete osigurati usklađenost i sinergiju sa strategijom Global Gateway? Hoće li Parlament biti u mogućnosti dati suglasnost nakon sklapanja takvih sporazuma? Kako ćete promicati pristup kritičnim sirovinama iz trećih zemalja na obostranu korist i kako ćete osigurati veći nadzor za Parlament?*
- *Kako ćete podupirati druge povjerenike i surađivati s njima u području gospodarskog oporavka Ukrajine i drugih partnerskih zemalja pogođenih ruskom ratnom agresijom, posebno ambicioznim preispitivanjem detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine između EU-a i Ukrajine, makrofinancijskom pomoći, snažnom provedbom režima sankcija protiv Rusije i izbjegavanjem bilo kakvog oblika zaobilaznja?*

Današnje turbulentno geopolitičko i geoekonomsko okruženje iziskuje od EU-a da pojača napore i u potpunosti iskoristi unutarnje i vanjske politike i alate koji su mu na raspolaganju. To se odražava u **poticajnoj ulozi** koju trgovinska politika ima u novim političkim smjernicama te pomaže ostvariti više ciljeva EU-a. U vanjskom se kontekstu to dodatno odražava u novoj **vanjskoj gospodarskoj politici**, koja će objediniti **gospodarsku sigurnost, trgovinu i partnerstva** radi učinkovitijeg ostvarivanja interesa EU-a. Budem li potvrđen kao povjerenik za trgovinu i gospodarsku sigurnost, pobrinut ću se da trgovinska politika, investicijska politika i politika gospodarske sigurnosti budu sastavni i dosljedni dio sveobuhvatnog odgovora EU-a na izazove s kojima se suočavamo.

Gospodarska sigurnost EU-a temelji se na dinamičnom, otvorenom i otpornom jedinstvenom tržištu. Kao najveći trgovinski blok na svijetu, EU je duboko integriran u svjetsko gospodarstvo i njegove velike vrijednosne lance, što nam omogućuje da nabavljamo inpute koji su nam potrebni u svim fazama proizvodnje i da proširimo opskrbu pristupom stranim tržištima. Budem li potvrđen, cilj će mi biti očuvanje najviše moguće razine gospodarske otvorenosti i konkurentnosti, uz istodobno osiguravanje dobrog razumijevanja naših slabih točaka i rizika s kojima se suočavamo, te poduzimanje potrebnih mjera za njihovo ograničavanje.

Moj pristup temeljit će se na **procjenama rizika** i nastavku primjene mjera u **stupovima „promicanja”, „zaštite” i „partnerstva”** strategije gospodarske sigurnosti. U tom ću pogledu blisko surađivati s drugim povjerenicima, uključujući visoku predstavnicu / potpredsjednicu Komisije i izvršnog potpredsjednika za prosperitet i industrijsku strategiju, te s Europskim parlamentom, državama članicama i relevantnim dionicima kako bi se poboljšala razmjena informacija, utvrdilo zajedničko poimanje izazova s kojima se suočavamo i zajednički razvili odgovarajući odgovori. Kako tekuće procjene rizika napreduju, bit će potrebno uključiti njihove rezultate u mjere ublažavanja koje poduzimamo.

Prvo ću u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti trgovinsku politiku za postizanje naših ciljeva **partnerstva**, odražavajući time njezinu poticajnu ulogu u novoj vanjskoj gospodarskoj politici, konkurentnosti i blagostanju EU-a te kao geostrateškog instrumenta. To znači produbljivanje i jačanje naše postojeće mreže sporazuma te proširenje naše ponude novim vrstama angažmana. Nova **partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja** pomoći će u osiguravanju opskrbe sirovinama, čistom energijom i čistim tehnologijama, uz istodobno podupiranje razvoja naših partnera pojačanim ulaganjima i osiguravanje slobodnog prekograničnog protoka proizvoda čistih tehnologija, čiste energije i sirovina među partnerima. Kako bi naša ponuda postala što privlačnija i konkurentnija, bit će potreban pristup koji obuhvaća cijelu Komisiju i objedinjuje financiranje (među ostalim u okviru strategije

Global Gateway), pravila (kako bi se osigurala veća stabilnost za ulagatelje i lance opskrbe) i regulatornu suradnju (kako bi se našim partnerima pružila potpora u prilagodbi našim regulatornim zahtjevima). Sadržaj i format naših partnerstava za čistu trgovinu i ulaganja također će slijediti novi fleksibilan pristup te istodobno odražavati interese i stajališta treće zemlje. Spreman sam surađivati s Parlamentom tijekom cijelog tog procesa.

Budem li potvrđen, posebnu ću pozornost posvetiti potencijalu za **diversifikaciju, smanjenje rizika i otpornost** naših trgovinskih sporazuma i drugih oblika suradnje s partnerima. To će uključivati razvoj **standardâ gospodarske sigurnosti za ključne lance opskrbe** sa skupinom G7 i drugim partnerima istomišljenicima, kojima bi se, među ostalim, mogao poduprijeti razvoj stabilne opskrbe kritičnim sirovinama. Uključivat će i **produblјivanje dijaloga** s partnerima kako bi se bolje razumjeli rizici s kojima se suočavamo i razmijenile dobre prakse o mogućim mjerama ublažavanja. Nadovezujući se na mrežu sporazuma o digitalnoj trgovini, istražit ću mogućnosti za razvoj snažnijih i korisnijih veza s našim najbližim partnerima istomišljenicima, za stvaranje prostora utemeljenog na pravilima za slobodan protok podataka uz povjerenje i za pomoć našim poduzećima da diversificiraju svoj pristup podacima.

Drugo, pobrinut ću se za odlučno uvođenje alata koji su nam potrebni za ciljanu i razmjernu zaštitu interesa gospodarske sigurnosti EU-a. Iako EU na raspolaganju ima širok raspon alata, od kojih se neki tek počinju upotreblјavati, izazov u predstojećem mandatu bit će osiguravanje njihove dosljedne i koordinirane upotrebe kako bi se na najbolji način ostvarili ciljevi EU-a u odnosu na njegove trgovinske partnere. To će biti središnje načelo nove **doktrine gospodarske sigurnosti**, koja će se temeljiti na zajedničkom dogovoru s Europskim parlamentom i državama članicama i služiti jačanju odvrćanja i zaštiti poduzeća iz EU-a koja su sve više pogođena mjerama trećih zemalja.

Treće, planiram nastaviti tekuće napore za **jačanje skupa alata EU-a**. Radujem se suradnji s Europskim parlamentom i Vijećem kako bismo brzo postigli dogovor o ažuriranju **Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja**. Usto ću produbiti rasprave s Parlamentom i državama članicama kako bi se ojačao naš pristup **kontrolama izvoza robe s dvojnog namjenom**. Osim toga, u 2025. namjeravam ocijeniti učinkovitost postojećeg regulatornog okvira za kontrolu izvoza u skladu s načelima bolje regulative i potrebnim postupovnim koracima. Kad je riječ o **izlaznim ulaganjima**, nastojat ću, u suradnji s državama članicama i poduzećima, sustavnim preispitivanjem i procjenom transakcija koje se odvijaju u određenim odabranim sektorima temeljitije i bolje razumjeti rizike s kojima se suočavamo. Na temelju toga razmotrit ću daljnje političke odgovore u dijalogu s Europskim parlamentom i državama članicama.

Naposljetku, s obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu, i dalje u potpunosti podupirem razvoj naših **bilateralnih odnosa s Ukrajinom** i kontinuiranu i učinkovitu primjenu **trgovinskih i gospodarskih sankcija protiv Rusije**, među ostalim sprečavanjem izbjegavanja sankcija, u suradnji s drugim članovima Kolegija i EU-ovim izaslanikom za sankcije.

Nastavit ću raditi i na **pružanju potpore Ukrajini**, među ostalim iskorištavanjem prednosti detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine (DCFTA) i financijskom pomoći EU-a za poticanje postupne integracije Ukrajine u unutarnje tržište prije pristupanja. U bliskoj suradnji s povjerenikom za poljoprivredu zamijenit ću naše privremene autonomne trgovinske mjere po njihovu isteku u lipnju 2025. trajnom i uzajamnom daljnjom liberalizacijom trgovine, kako je predviđeno DCFTA-om. Cilj toga će biti održavanje trajnog smislenog pristupa tržištu za ukrajinske proizvode povezanog s postupnim usklađivanjem s relevantnim normama EU-a te poboljšanje pristupa ukrajinskom tržištu za europske poljoprivredne proizvode, vodeći pritom računa o osjetljivostima poljoprivrednog sektora EU-a.

U kontekstu Unijine opće politike **sankcija** nastavit ću osiguravati učinkovito oblikovanje trgovinskih sankcija, uključujući ograničenja uvoza i izvoza koja obuhvaćaju robu s dvojnog namjenom, subjekte u Rusiji i trećim zemljama, industrijsku robu i pružanje poslovnih usluga. Provedbi sankcija i sprečavanju izbjegavanja mjera pridonijet ću suradnjom s industrijom EU-a, obraćanjem trećim zemljama i predlaganjem dodatnih regulatornih mjera. To će uključivati suradnju s carinskim tijelima, koja imaju ključnu ulogu u otkrivanju i kontroli trgovine robom (što je kodificirano u sustavu upravljanja carinskom tarifom (TARIC)) i u utvrđivanju mogućih rizika izbjegavanja mjera. Radit ću na tome da carinska tijela nastave i ojačaju svoju ulogu u analizi i izvršenju.

5. Provedba, izvršenje i komunikacija

Dobra politika koja se loše provodi, izvršava i o kojoj se loše komunicira može dovesti do stvaranja otpora prema Uniji i njezinoj trgovinskoj politici, i na unutarnjoj i na vanjskoj razini. Kako bi se osigurao uspjeh zajedničke trgovinske politike:

- *Kako ćete osigurati da trgovinska politika i politika gospodarske sigurnosti budu prioritetne politike za vas kao povjerenika, također s obzirom na vaš dvostruki portfelj? Kako ćete riješiti problem zatvorenosti djelovanja zajedničke trgovinske politike i drugih unutarnjih i vanjskih politika Unije, kao i zatvorenosti djelovanja Glavne uprave za trgovinu i drugih sastavnica Komisije i ESVD-a?*
- *Kako ćete poticati suradnju, osjećaj odgovornosti i prihvaćenost u poduzećima i trećim zemljama u pogledu, u prvom redu, mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama, Uredbe EU-a o deforestaciji, Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, Uredbe o prisilnom radu, revidiranog sustava trgovanja emisijama i Uredbe o ambalaži i ambalažnom otpadu? Kako ćete pomoći da se osigura potpuna i dosljedna primjena svih tih novih instrumenata i da se pri izradi, provedbi i reviziji instrumenata u dovoljnoj mjeri uzimaju u obzir trgovinski aspekti našeg unutarnjeg zakonodavstva? Koje ćete mjere poduzeti kako biste carinski sustav Unije koji se odnose na trgovinu? Kako ćete nastaviti osiguravati usklađenost budućih mjera Unije s pravilima WTO-a?*
- *Koje ćete konkretne mjere poduzeti kako biste osigurali da se o trgovinskoj politici EU-a bolje komunicira i da je se bolje predstavi dionicima, široj javnosti, institucijama država članica i trećim zemljama, među ostalim uz potporu predstavništava Komisije i delegacija EU-a diljem svijeta?*
- *Kako ćete ojačati sudjelovanje MSP-ova na globalnom tržištu? Kako planirate poduprijeti poduzeća, posebno MSP-ove, u provedbi nedavno donesenog zakonodavstva u cilju smanjenja regulatornog opterećenja, pojednostavnjenja postupaka i omogućavanja poduzećima da iskoriste prednosti povećanog pristupa tržištu iz trgovinskih sporazuma? Hoćete li se pobrinuti za to da se u okviru svih velikih inicijativa povezanih s trgovinom provede procjena učinka koja će obuhvaćati i vanjske učinke potencijalnih mjera Unije?*
- *Kako namjeravate surađivati s predstavnicima poduzeća, sindikatima i nevladinim organizacijama i uzimati u obzir njihova stajališta, među ostalim putem unutarnjih savjetodavnih skupina osnovanih radi savjetovanja o provedbi trgovinskih sporazuma EU-a?*

Uvjeren sam da se različiti elementi mojeg portfelja međusobno nadopunjuju i da će mi pomoći da ostvarim sve prioritete na najučinkovitiji način.

Trgovina je u središtu gospodarstva EU-a i **omogućuje** postizanje naših ciljeva konkurentnosti, sigurnosti i održivosti. Sinergija stvorena povezivanjem trgovinske politike s gospodarskom sigurnošću i carinama znatno će poboljšati sposobnost EU-a da se suoči s današnjim geopolitičkim i geoekonomskim izazovima. Budem li potvrđen kao povjerenik, borit ću se za interese EU-a na temelju redovitih razmjena mišljenja s Europskim parlamentom, državama članicama i civilnim društvom. Blisko ću surađivati s drugim povjerenicima u cilju prevladavanja zatvorenosti djelovanja i jačanja učinkovite provedbe, izvršenja i komunikacije.

Prvo, blisko ću surađivati s drugim članovima Kolegija kako bismo osigurali **dosljednu i koordiniranu upotrebu alata i politika koji su nam na raspolaganju** za ostvarivanje interesa EU-a. Taj je cilj u središtu nove **vanjske gospodarske politike** koja će objediniti gospodarsku sigurnost, trgovinu i partnerstva. Jedan od praktičnih ishoda tog pristupa bit će nova partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja, koja bi trebala biti osmišljena tako da se prevlada zatvorenost djelovanja i trećim zemljama pruži integrirana ponuda EU-a.

Drugo, EU se mora učinkovitije nositi s kritikama naših partnera o **vanjskim učincima nekih naših zakonodavnih akata**. U razvoju naših alata potrebno je od samog početka uzeti u obzir vanjske učinke, pri čemu se uz njihovu primjenu moraju razmotriti i odgovarajuće mjere potpore. U tom ću pogledu s visokom predstavnicom / potpredsjednicom i drugim povjerenicima blisko surađivati na poboljšanju povezanosti unutarnjih i vanjskih politika EU-a (u duhu *usklađenosti politika radi razvoja* kako je predviđeno člankom 208. stavkom 1. UFEU-a), kako bi se dodatno povećao naš utjecaj i odgovorilo na zabrinutost naših partnera, uključujući podupiranjem njihovih nastojanja da se usklade s našim politikama. Moramo nastaviti voditi računa o tome da mjere koje poduzimamo budu u skladu s našim međunarodnim obvezama, uključujući one koje proizlaze iz sporazuma WTO-a. Proaktivnim djelovanjem u konačnici će se osigurati osnova za bližu suradnju s našim partnerima u područjima trgovine, otpornosti i održivosti.

Treće, uspjeh naše trgovinske politike i politike gospodarske sigurnosti ovisit će o **učinkovitoj provedbi i izvršenju**. To je bilo u središtu trgovinske strategije EU-a iz 2021. – otvorena, odlučna i održiva trgovinska politika. Budem li potvrđen kao povjerenik, obvezujem se na daljnje jačanje napora kako bi se osiguralo da poduzeća iz EU-a iskoriste prednosti naših sporazuma i da budu zaštićena od nepoštenih praksi kojima se nastoji iskoristiti naša otvorenost. Jačat ću odnose s trgovinskim partnerima EU-a i aktivno surađivati s kolegama kako bi

se olakšala provedba i što brže otklonila neslaganja. Posljednjih smo godina razvili i novi skup **instrumenata trgovinske politike** usmjerenih na pitanja nepoštene trgovine, gospodarske sigurnosti, reciprociteta i održivosti. Prioritet će mi biti njihova **pouzdana i dosljedna upotreba**, zajedno s rješavanjem sporova, koje će i dalje biti ključan dio provedbenih napora EU-a.

To će uključivati povećanje učinkovitosti **carinskog sustava Unije**, uključujući njegovo digitalno okruženje. U potpunosti sam predan dovršetku digitalizacije aktualnog Carinskog zakonika Unije i jedinstvenog sučelja, i, najvažnije, pravodobnom zaključenju pregovora o **paketu za carinsku reformu**. Carinska unija napredovat će uspostavom **carinskog tijela EU-a** i centra EU-a za carinske podatke, što će ojačati carinski sustav i pripremiti ga za suočavanje s aktualnim i budućim izazovima. Carinski postupci će se pojednostavniti i smanjit će se administrativno opterećenje u okviru novog partnerstva s trgovinom. To će biti podatkovna revolucija za carinu i pomoći će da Europa ostane privlačno trgovinsko i logističko središte kakvo je danas. Osim toga ću provesti evaluaciju **pravila EU-a o podrijetlu i režima autonomnih carinskih suspenzija i kvota**.

Jačanje provedbe i izvršenja bit će posebno važno za naše **MSP-ove**. Oni čine 95 % svih izvoznika u EU-u i otprilike trećinu izvozne vrijednosti EU-a, ali manje od 5 % MSP-ova iz EU-a izvozi izravno izvan EU-a. Suočavaju se s manjkom transparentnosti i postupcima s velikim administrativnim opterećenjem u trećim zemljama jer imaju manje resursa za internacionalizaciju u usporedbi s većim poduzećima. Namjeravam i dalje prioritizirati njihove potrebe, među ostalim putem posebnih poglavlja o MSP-ovima u trgovinskim sporazumima, olakšavanjem pristupa informacijama koje su MSP-ovima potrebne za međunarodnu trgovinu (portal Access2Markets glavni je alat u tom pogledu) i uklanjanjem trgovinskih prepreka s kojima se MSP-ovi susreću u trećim zemljama, uključujući one primljene putem jedinstvene ulazne točke.

Naposlijetku, uspjeh naših politika ovisit će o suradnji s civilnim društvom i o učinkovitoj komunikaciji, za koju se koristi mreža predstavništava Komisije u državama članicama i delegacija EU-a širom svijeta. Trgovinska politika ima dobre dosadašnje rezultate u pogledu transparentnosti i dijaloga s različitim dionicima. Budem li potvrđen, posvetit ću vrijeme i napore produblivanju komunikacije, osobito na godišnjim sastancima u okviru dijaloga s civilnim društvom. Prvi od njih može se održati što je prije moguće u novom mandatu. Usto ću snažno podupirati unutarnje savjetodavne skupine u pogledu provedbe trgovinskih sporazuma, u suradnji s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom.

Pitanja Odbora za ustavna pitanja

6. Okvirni sporazum i izmjene Ugovora na temelju članka 48.

Okvirni sporazum o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije na snazi je više od 13 godina te je, s obzirom na razvoj događaja nakon posljednje revizije, potrebno dodati ili prilagoditi određene odredbe.

Možete li navesti koje ste konkretne obveze spremni preuzeti kako biste u potpunosti proveli načelo jednakog postupanja i ulogu Komisije kao poštenog posrednika u skladu s člankom 13. stavkom 2. UEU-a, posebno u pogledu trijaloga, hitnih postupaka, proračuna te pristupa informacijama i sastancima stručnjaka? Kako namjeravate ojačati političku odgovornost i osjećaj odgovornosti Komisije prema Europskom parlamentu, posebno pojedinačnu odgovornost svakog povjerenika?

Možete li se obvezati da će primjena članka 122. UFEU-a i hitnog postupka Parlamenta biti ograničena na ono što je strogo nužno i da će odabir pravne osnove, glavni ciljevi i elementi prijedloga, kao i moguće posljedice za proračun biti na odgovarajući način obrazloženi kako bi Parlament mogao provoditi odgovarajući nadzor? Koji će se koraci poduzeti kako bi se Europskom parlamentu omogućio bolji pristup informacijama o sastancima stručnjaka i proračunskim odlukama?

Možete li se obvezati da ćete osigurati da će Parlament i njegovi relevantni odbori biti odmah i u potpunosti obaviješteni, ravnopravno s Vijećem, o svim aspektima međunarodnih sporazuma, u svim fazama, od prvih pripremnih koraka do provedbe, posebno zahvaljujući potpunom i ranom pristupu pregovaračkim tekstovima i dokumentima te da će se stajalište Parlamenta na odgovarajući način uzeti u obzir pri sastavljanju pregovaračkih mandata? Nadalje, možete li se obvezati da ćete, kad god Komisija pregovara o „neobvezujućem” sporazumu, uključujući memorandume o razumijevanju ili „klubove” s trećim zemljama, Parlamentu odmah pružiti potpune informacije i da će se stajališta Parlamenta o njima na odgovarajući način uzeti u obzir?

Nadalje, u svojim rezolucijama od 9. lipnja 2022. i 22. studenoga 2023. Europski parlament izglasao je pozivanje na članak 48. u vezi s podnošenjem prijedloga izmjena Ugovora. Koje je Vaše stajalište o potrebi za ažuriranjem okvira predviđenog Ugovorom iz Lisabona? S obzirom na to da je predsjednica Komisije izrazila da podupire ciljeve izmjene Ugovora, u kojoj ste mjeri spremni pružiti svoju potporu i što biste učinili u praktičkom smislu kako bi se omogućila izmjena ugovora? S obzirom na to da je predsjednica Komisije izrazila da podupire ciljeve izmjene Ugovora, u kojoj ste mjeri spremni pružiti svoju potporu, konkretno također za glasovanje kvalificiranom većinom u Vijeću, uključujući, ali ne ograničavajući se na vanjsku politiku? Koje se odredbe Ugovora, po Vašem

mišljenju, apsolutno moraju izmijeniti u sadašnjem sastavu EU-a, a koje bi odredbe trebalo izmijeniti s obzirom na proširenje? Kako biste osigurali da pristupanje EU-u bude horizontalno pitanje kod kojeg se uzima u obzir mogući proces reforme EU-a, a ne pitanje koje se često promatra iz perspektive vanjske politike?

S obzirom na moju dugogodišnju odgovornost za međuinstitucijske odnose, dobro sam upoznat s Okvirnim sporazumom o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije iz 2010. jer sam o njemu pregovarao u ime Komisije.

Nadovezujući se na naše zajedničko iskustvo u posljednjih 14 godina i u skladu s mojim mandatnim pismom, obvezujem se da ću predvoditi rad na reviziji Okvirnog sporazuma. Obnovljeni okvir za naše odnose trebao bi biti usmjeren na jačanje naše zajedničke odgovornosti i dijaloga, povećanje protoka informacija i poboljšanje transparentnosti. U pregovaračkom procesu bit ću otvoren za raspravu o zahtjevima Parlamenta i od Parlamenta očekujem isto kad je riječ o legitimnim očekivanjima Komisije. U tom ćemo se postupku nadovezati na zajedničku procjenu koju su Komisija i Parlament proveli ranije ove godine.

Tijekom postupka revizije trebali bismo imati na umu ovlasti Vijeća jer se o nekim pitanjima može raspravljati samo u trilateralnom formatu. Naš međuinstitucijski sustav može funkcionirati samo ako očuvamo ravnotežu i odgovarajuće ovlasti kako je predviđeno Ugovorima.

Budem li potvrđen, pobrinut ću se da Komisija nastavi djelovati uz potpuno poštovanje dužnosti lojalne suradnje u međuinstitucijskim pregovorima te da djeluje kad god je to potrebno kako bi se osiguralo jednako postupanje prema Parlamentu i Vijeću.

U okviru dijaloga Komisija će i dalje olakšavati postizanje dogovora među suzakonodavcima te djelovati uz potpuno poštovanje ovlasti Parlamenta i Vijeća.

Pobrinut ću se da Parlament može prisustvovati svim relevantnim sastancima stručnih skupina na kojima se raspravlja o delegiranim aktima i da u takvim slučajevima ima pristup istim informacijama koje se šalju nacionalnim tijelima.

Kad je riječ o političkoj odgovornosti, člankom 17. stavkom 8. UFEU-a propisano je da je Komisija „kao tijelo” odgovorna Europskom parlamentu. Stoga je prema Ugovoru jasno da Komisija ima kolektivnu odgovornost prema Parlamentu. U skladu s političkim smjernicama pobrinut ću se da povjerenici budu redovito prisutni u parlamentarnim odborima kako bi se poboljšao protok informacija u oba smjera, primjerice tijekom redovitih strukturiranih dijaloga čiji su rezultati utkani u godišnji program rada Komisije i rasprava o rezolucijama Parlamenta u skladu s člankom 225. UFEU-a.

Komisija je primila na znanje da je Parlament zabrinut zbog primjene članka 122. UFEU-a. Kako je predsjednica navela u političkim smjernicama, pobrinut ćemo se da se članak 122. UFEU-a primjenjuje samo u iznimnim okolnostima. Predsjednica se obvezala da će njegovu primjenu u potpunosti opravdati Parlamentu. Pobrinut ću se da članovi Kolegija poštuju obvezu pružanja sveobuhvatnog obrazloženja i informacija o iznimnim slučajevima u kojima se prijedlozi Komisije temelje na članku 122. UFEU-a.

Osobnu predanost redovitom obavješćivanju Parlamenta već sam pokazao u kontekstu pregovora sa Švicarskom i Ujedinjenom Kraljevnom.

Budem li potvrđen, pobrinut ću se da Parlament i njegovi odbori budu odmah i u potpunosti obaviješteni o svim fazama postupka pregovora o međunarodnim sporazumima. Za to je potrebno poduzeti mjere kako bi se prema potrebi osiguralo povjerljivo postupanje s informacijama.

Kad je riječ o neobvezujućim sporazumima, spreman sam razmotriti načine kako osigurati da Parlament bude obaviješten u odgovarajućem trenutku postupka, uz potpuno poštovanje ovlasti Vijeća koje je potvrdio Sud.

Potpuno sam svjestan činjenice da je pitanje izmjene Ugovora visoko na dnevnom redu Parlamenta i u potpunosti podržavam izjavu predsjednice von der Leyen da nam treba promjena Ugovora ako to može poboljšati funkcioniranje naše Unije. Rezolucijom od 22. studenog 2023. Parlament je službeno pokrenuo postupak revizije Ugovora iz članka 48. UFEU-a i mogu potvrditi da je Komisija spremna odigrati svoju institucionalnu ulogu u postupku utvrđenom u Ugovoru, prije svega dati svoje mišljenje ako i kada to od nje zatraži Europsko vijeće.

Upravljanje EU-om može se brzo poboljšati potpunim iskorištavanjem potencijala postojećih Ugovora, osobito kad je riječ o jačanju Unijina kapaciteta za brzo i učinkovito djelovanje prelaskom s jednoglasnog odlučivanja na odlučivanje kvalificiranom većinom u Vijeću kad god je to moguće.

Komisija je u četiri komunikacije 2018. i 2019. dala preporuke za aktivaciju premošćujućih klauzula, što bi omogućilo prelazak s jednoglasnog odlučivanja na odlučivanje kvalificiranom većinom, prije svega u području energetike, oporezivanja i važnih aspekata zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Vijeće nije prihvatilo nijednu od njih. Zajedno moramo pronaći načine kako odgovoriti na zabrinutost država članica u pogledu prelaska s jednoglasnog odlučivanja na odlučivanje kvalificiranom većinom. U potpunosti sam predan nastavku suradnje s državama članicama kako bi se postigao napredak u tom području i povećao kapacitet Europe za djelovanje.

Proširenje je još jedno područje u kojem bismo mogli prijeći s jednoglasnog odlučivanja na odlučivanje kvalificiranom većinom, čak i bez izmjene Ugovorâ. Kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja, iako je potreba za jednoglasnošću kod prihvaćanja nove države članice u potpunosti opravdana, za određene međukorake u procesu proširenja mogla bi se istražiti mogućnost davanja ovlasti Vijeću da odluči kvalificiranom većinom.

7. Unaprjeđenje daljnjeg postupanja u vezi s inicijativama Parlamenta

Kako biste osigurali jačanje prava Parlamenta na inicijativu u skladu s člankom 225. UFEU-a, s pomoću detaljnih informacija i obuhvatnim daljnjim mjerama, a ne samo poštovanjem službenih rokova za odgovore? Možete li navesti koje ste druge konkretne obveze spremni preuzeti kako biste ojačali pravo Parlamenta na inicijativu, općenito ili u određenim područjima politika, posebno u pogledu prijedloga za izmjenu ili opoziv postojećeg zakonodavstva i novog međuinstitucijskog sporazuma među trima institucijama posvećenog postupcima koji se odnose na sastav Parlamenta, izbor njegovih zastupnika i Statut, kao i pravo Parlamenta na istragu kako bi se izbjeglo blokiranje predmeta u institucijama? Konkretno, što ste spremni učiniti kako biste podržali pregovore u Vijeću o prijedlogu Parlamenta za reformu europskog izbornog zakona iz svibnja 2022.? Kako planirate surađivati s državama članicama u cilju olakšanja tog procesa?

S obzirom na to da su nacionalni parlamenti razvili praksu preispitivanja proporcionalnosti zakonodavnih inicijativa EU-a, uz preispitivanje supsidijarnosti koje je trenutačno dopušteno na temelju Protokola II. Ugovora iz Lisabona, smatrate li da je potrebna reforma postojećeg sustava kako bi se nacionalnim parlamentima omogućio učinkovitiji način sudjelovanja u zakonodavnom postupku (EU-a)?

Iz perspektive Komisije, možemo se osvrnuti na dobre rezultate u zadnjem mandatu:

predsjednica von der Leyen još je u političkim smjernicama iz 2019. obećala ojačati partnerstvo između Komisije i Parlamenta. Obvezala se da će Komisija na rezolucije Parlamenta na temelju članka 225. UFEU-a odgovoriti zakonodavnim prijedlozima potpuno poštujući načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i bolje izrade zakonodavstva.

Komisija je to obećanje održala i vjerujem da brojke govore za sebe: u sadašnjem mandatu Komisija je na 24 od 25 rezolucija na temelju članka 225. UFEU-a odgovorila pozitivno podnošenjem zakonodavnih prijedloga, obvezivanjem na podnošenje takvih prijedloga ili obvezivanjem na proširenu procjenu načina daljnjeg postupanja u skladu sa zahtjevom Parlamenta. Jedina iznimka bila je jedna rezolucija o planiranju djelovanja u nepredvidljivim situacijama u višegodišnjem financijskom okviru iz svibnja 2020. Nismo morali poduzeti daljnje mjere u vezi s rezolucijom Parlamenta jer smo uspjeli postići dogovor o preispitivanju VFO-a ubrzo nakon toga.

U skladu s našim obvezama Komisija je već donijela 40 zakonodavnih prijedloga kao odgovor na rezolucije Parlamenta na temelju članka 225. Još je jedan prijedlog u pripremi i očekuje se da će biti donesen početkom sljedeće godine. Sve inicijative koje proizlaze iz inicijativa na temelju članka 225. UFEU-a tako su i označene u godišnjem programu rada Komisije.

Kako bi dodatno ojačala našu suradnju s Parlamentom u vezi s člankom 225. UFEU-a, predsjednica se u političkim smjernicama iz 2024. obvezala zatražiti od povjerenika da sudjeluju u strukturiranim dijalozima s parlamentarnim odborima o rezolucijama na temelju članka 225. UFEU-a.

Budem li potvrđen kao povjerenik, nastavit ću blisko surađivati sa svim članovima Kolegija kako bih osigurao da Komisija ispuni tu obvezu. Također ću nastaviti pratiti provedbu odgovora Komisije na rezolucije Parlamenta i bit ću na raspolaganju za redovitu raspravu o daljnjem postupanju Komisije tijekom strukturiranih dijaloga s odborom AFCO.

Primio sam na znanje zahtjev da se ta obveza predsjednice Komisije odrazi u Okvirnom sporazumu. O tome će se morati pregovarati s Parlamentom kako bi se pronašli načini za poštovanje međuinstitucijske ravnoteže.

U potpunosti podržavam poziv Parlamenta na neometanu suradnju među institucijama na aktima u okviru posebnih zakonodavnih postupaka i dijelim mišljenje Parlamenta da sve institucije moraju poštovati svoje obveze na temelju Ugovorâ. Pozdravljam uspješan završetak tijekom tekućeg mandata posebnog zakonodavnog postupka o sastavu Europskog parlamenta za izbore 2024.

U vezi s prijedlogom Parlamenta za reformu izbornog zakona, iako Komisija nema formalnu ulogu u posebnom zakonodavnom postupku iz članka 223. UFEU-a, pod vodstvom kandidata za povjerenika odgovornog za taj akt nastavit ću podupirati Parlament i Vijeće u pronalaženju izvedivih pristupa kako bi rasprave o tom prijedlogu napredovale.

Nacionalni parlamenti imaju važnu ulogu u donošenju politika i dobrom funkcioniranju EU-a. Oni često preispituju zakonodavne inicijative Komisije ne samo radi njihove usklađenosti s načelom supsidijarnosti, kako je utvrđeno Ugovorom iz Lisabona, nego i s načelom proporcionalnosti. Za potonje pružaju vrijedne povratne informacije putem pisanih mišljenja u okviru „političkog dijaloga” s Komisijom i u izravnim kontaktima s Komisijom i drugim institucijama EU-a. Komisija odgovara na sva mišljenja nacionalnih parlamenata. Stoga, iako ne vidim potrebu za novim administrativnim postupcima ni izmjenom Ugovora u tom pogledu, spreman sam s nacionalnim parlamentima istražiti kako u praksi olakšati njihov proaktivan, rani i ciljani doprinos svim inicijativama Komisije.

8. Pravo EP-a na istragu

Koje alate smatrate neophodnima da bi Parlament imao ozbiljno pravo na istragu?

Treba li Vijeće odbiti ponovno pokretanje pregovora koji su u zastoji, a s obzirom na to da ne postoji poseban redosljed kojim Vijeće ili Komisija daju suglasnost, možete li se obvezati na pokretanje bilateralnih zakonodavnih pregovora s Parlamentom o novoj uredbi o njegovim ovlastima za istragu, u skladu s obvezom iz članka 226. UFEU-a? Hoćete li istodobno surađivati s državama članicama kako biste ih potaknuli na potporu za unapređenje prava na istragu?

Nadalje, ako Vijeće i dalje ne bude htjelo započeti zakonodavne pregovore s Parlamentom i Komisijom o pravu na istragu i ako Parlament odluči primijeniti članak 265. UFEU-a, biste li predložili Kolegiju povjerenika da pokrene postupak pred Sudom Europske unije za propuštanje djelovanja od strane Vijeća?

Komisija i ja osobno uvijek smo prepoznavali važnost prava Europskog parlamenta na istragu i surađivali smo s istražnim odborima potpuno u skladu s Ugovorima i na temelju Odluke 95/167/EZ o detaljnim odredbama o ostvarivanju prava Parlamenta na istragu.

U potpunosti podupirem Parlament u namjeri da modernizira tu odluku, za što je potrebna suglasnost i Vijeća i Komisije.

Budem li potvrđen, nastavit ću podupirati Parlament i Vijeće u pronalaženju rješenja za deblokiranje procesa modernizacije koristeći se svim dostupnim međuinstitucijskim kanalima te neformalnim informiranjem i savjetovanjem. Spreman sam surađivati i raspravljati o mogućim novim daljnjim koracima s izjaviteljem i relevantnim odborom.

Budem li potvrđen, ponovno ću se angažirati na pronalaženju zajedničkog političkog stajališta o tom aktu između Parlamenta i Vijeća, koje bi i Komisija mogla podržati.

Pitanje Odbora za vanjske poslove

9. U političkim smjernicama za sljedeći sastav Europske komisije u razdoblju 2024. – 2029. utvrđeno je, među ostalim, da se nova vanjska i sigurnosna politika EU-a mora osmisliti vodeći računa o trenutačnoj realnosti u svijetu. Osim toga, u vašem mandatnom pismu istaknuto je da ćete raditi na upravljanju našim partnerstvima po svijetu i na njihovu produbljivanju, osobito tako što ćete preuzeti vodstvo u radu na odnosima s Ujedinjenom Kraljevinom, Švicarskom i drugim zapadnoeuropskim partnerima. Ne dovodeći u pitanje procese donošenja odluka u Komisiji, koji bi bili vaši konkretni kratkoročni, srednjoročni i dugoročni prioriteti i ciljevi tijekom trajanja vašeg mandata u pogledu:

— *jačanja odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom u pogledu pitanja od zajedničkog interesa i odražavanja razine obveza koju je predsjednica Ursula von der Leyen preuzela na plenarnoj sjednici 27. travnja 2021. u vezi s parlamentarnim nadzorom provedbe sporazumâ između EU-a i Ujedinjene Kraljevine? Konkretno, u pogledu pripreme za reviziju Sporazuma o trgovini i suradnji i potpunog uključivanja Parlamenta u postupak te dovršetka sporazuma između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u pogledu Gibraltara?*

— *napretka u pregovorima sa Švicarskom s ciljem osiguravanja moderniziranog odnosa na temelju paketa sporazuma kojim se stvaraju stabilnost, povjerenje i jednaki uvjeti za sve?*

— *osiguravanja da Parlament bude odmah i u potpunosti obaviješten o aktivnostima različitih tijela u okviru nekog sporazuma ili budućih sporazuma s partnerima u zapadnoj Europi u okviru Vašeg područja nadležnosti, uključujući informiranje i izvješćivanje prije i nakon njihovih sastanaka, kao i dijeljenje svih dokumenata koji se odnose na ta zajednička tijela u istom trenutku kada ih Komisija dijeli s Vijećem; da Parlament bude uključen ako je potrebno i nužno kada se na temelju sporazuma donose važne odluke (izmjena, raskid itd.), među ostalim tako da se uzimaju u obzir njegove moguće primjedbe ili objasne razlozi zbog kojih to nije učinjeno; te da je Europski parlament dovoljno unaprijed obaviješten o namjeri Komisije da predloži nove odluke povezane s provedbom nekog sporazuma?*

Jačanje odnosa između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skladu s političkim smjernicama predsjednice von der Leyen za razdoblje 2024. – 2029. bit će ključni cilj tijekom mog mandata. To uključuje osiguravanje da se postojeći sporazumi provode u potpunosti, kao i jačanje odnosa s Ujedinjenom Kraljevinom u pogledu pitanja od zajedničkog interesa.

Konkretno:

- **Sporazum o povlačenju**, uključujući **Windsorski okvir**, i **Sporazum o trgovini i suradnji** temelj su odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine. Ti se sporazumi moraju provesti potpuno, savjesno i pravodobno.
- **Sporazumom o trgovini i suradnji** osigurava se dobra ravnoteža prava i obveza za obje stranke uzimajući u obzir ono što Ujedinjena Kraljevina ne želi prihvatiti (jedinствeno tržište, carinsku uniju, slobodu kretanja). Radit ću na daljnjem iskorištavanju potencijala tog sporazuma.
- **Sigurnost i otpornost** bit će važan stup našeg novog plana s Ujedinjenom Kraljevinom. Europa i njezino susjedstvo suočavaju se s dosad nezabilježenim geopolitičkim izazovima pa su jasni argumenti za dublju suradnju u tom području. To vrijedi za suradnju u području sigurnosti i obrane, ali i općenitije za otpornost na geopolitičke krize. Na tim ću pitanjima surađivati s visokom predstavnicom / potpredsjednicom.
- **Međuljudski kontakti** bit će ključna sastavnica ojačanog odnosa. To znači da bi svi građani u Ujedinjenoj Kraljevini i EU-u sada i ubuduće trebali moći uživati sva prava na temelju Sporazuma o povlačenju. **Program stjecanja iskustva za mlade** EU-a i Ujedinjene Kraljevine jedna je od inicijativa u tom području koja bi se mogla istražiti.
- Unaprijedit ću suradnju na **zaštiti našeg planeta i njegovih resursa**, uključujući **održivo ribarstvo, klimu i energiju**. Ribarskim flotama EU-a moramo osigurati stalan pristup vodama Ujedinjene Kraljevine. Kad je riječ o energiji, predvodit ću napore za potpuno iskorištavanje potencijala Sporazuma o trgovini i suradnji, uključujući produbljivanje suradnje na sigurnosti opskrbe, i radit ću na provedbi aranžmana za trgovanje električnom energijom.
- Od listopada 2021. ulažu se znatni naponi u pregovore o sporazumu između EU-a i Ujedinjene Kraljevine o **Gibraltaru**, čiji je cilj uklanjanje provjera i kontrola za ljude i robu u korist cijele regije. Nastavit ću ulagati napore u dovršetak tih pregovora.

Na svim tim pitanjima blisko ću surađivati s Europskim parlamentom u duhu transparentnosti, povjerenja i očuvanja jedinstva EU-a.

Naši odnosi sa **Švicarskom** usmjereni su na sklapanje opsežnog paketa sporazuma. Cilj nam je zaključiti pregovore do kraja godine i nakon toga raditi na potpisivanju, sklapanju i stupanju na snagu tog paketa. To će nam omogućiti da moderniziramo, uravnotežimo i produbimo suradnju s tim bliskim partnerom istomišljenikom. Pravilima koja uređuju sudjelovanje Švicarske na jedinstvenom tržištu EU-a moraju se osigurati pravna sigurnost i predvidljivost te pravednost i ravnopravni uvjeti za naše građane i poduzeća.

Odnos sa Švicarskom temelji se na istim načelima koja se primjenjuju na sve naše zapadnoeuropske partnere: zaštita cjelovitosti unutarnjeg tržišta i autonomije EU-a u donošenju odluka te osiguravanje odgovarajuće ravnoteže prava i obveza.

U prethodnom parlamentarnom sazivu obratio sam posebnu pozornost na to da potpuno informiram, obavijestim i izvijestim te uključim Parlament u sva pitanja koja se odnose na zapadnoeuropske partnere. Namjeravam nastaviti našu blisku suradnju.

Na primjer, kad je riječ o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji, najobuhvatnijeg sporazuma te vrste sklopljenog s trećom zemljom, nastavit ću ispunjavati obveze koje je Komisija preuzela kad je Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine ratificiran 2021., kao što su one o dijeljenju informacija s Parlamentom.

Pitanje Odbora za razvoj

10. Veza između trgovine i razvoja znači, među ostalim, da je trgovina jedan od najvažnijih alata koji služe kako bi se pomoglo partnerskim zemljama na njihovu putu prema održivom razvoju. Kako ćete osigurati da trgovina EU-a sa zemljama u razvoju doprinese tom cilju u kontekstu pojačanog naglaska na vlastitim gospodarskim interesima i gospodarskoj sigurnosti EU-a kako bi obje strane imale koristi? U tom kontekstu, instrumentom posebnog sustava općih carinskih povlastica, tzv. OSP+, zemljama u razvoju nastoji se dati poseban trgovinski poticaj za održivi razvoj i dobro upravljanje, ali čini se da je broj zemalja koje se koriste tom mogućnošću do sada prilično ograničen. Koji su, ako postoje, planovi za bolje funkcioniranje te inicijative? Nadalje, sporazumi o gospodarskom partnerstvu dosad su imali prilično ograničenu popularnost među partnerskim zemljama zbog straha od mogućeg pritiska na industrije koje konkuriraju uvozu. Sporazumi o gospodarskom partnerstvu kritiziraju se i zbog toga što su preuski za poticanje održivog razvoja (ne obuhvaćaju trgovinu uslugama, ulaganja, javnu nabavu, tržišno natjecanje, digitalnu trgovinu ili klimatske promjene). Kako planirate osigurati da sporazumi o gospodarskom partnerstvu budu sveobuhvatniji i da postanu privlačniji partnerskim zemljama?

Međunarodna trgovina promijenila je predodžbu o globalnom gospodarstvu integriranjem zemalja u razvoju u regionalne i globalne lance vrijednosti, jačanjem njihovih proizvodnih kapaciteta i povećanjem blagostanja njihovih građana. Trgovina je tako postala jedan od najvažnijih alata za pomoć partnerskim zemljama na njihovu putu prema održivom razvoju. Iako geopolitičko i geoekonomske nadmetanje može utjecati na određene aspekte međunarodne trgovine, to ne mijenja **korisnu prirodu partnerstava EU-a** i naše interese u **nastavku produbljenja veza sa zemljama u razvoju**.

Prvo, iako EU posvećuje veliku pozornost vlastitoj **konkurentnosti i gospodarskoj sigurnosti**, one su usko povezane s razvojem bližih partnerstava, posebno s globalnim jugom. Takva **partnerstva** odražavaju naš zajednički interes za diversifikaciju lanaca opskrbe, jačanje opskrbe ključnim inputima potrebnima za zelenu i digitalnu tranziciju, poticanje ulaganja i zelenu industrijalizaciju. Ti se ciljevi odražavaju u bilateralnom trgovinskom programu EU-a i u središtu su novih inicijativa kao što su **partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja**. Takvim će se partnerstvima podupirati ulaganja u određene čiste strateške lance opskrbe u trećim zemljama, čime će se ojačati održivost, dodana vrijednost i gospodarstva naših partnera te istodobno osigurati slobodan prekogranični protok proizvoda čistih tehnologija, čiste energije i sirovina. Tako će se prevladati ograničenja prijašnjih pristupa. Budem li potvrđen kao povjerenik, radit ću na razvoju i produblivanju partnerstava EU-a sa zemljama u razvoju te ću se zajedno s povjerenikom za međunarodna partnerstva pobrinuti da trgovinski i investicijski odnosi s tim partnerima nastave doprinositi ostvarivanju **ciljeva održivog razvoja**.

Drugo, s obzirom na privlačnost jedinstvenog tržišta i dugogodišnji interes EU-a za podupiranje partnerskih zemalja na njihovu putu prema održivom razvoju, budem li potvrđen posebnu ću pozornost posvetiti učinkovitoj upotrebi alata EU-a, uključujući **opći sustav povlastica plus (OSP+)**. Konkretno, pobrinut ću se da sustav OSP+ ostane učinkovit alat osiguravanjem kontinuirane suradnje EU-a s vladinim tijelima država u sustavu OSP+, osiguravanjem prostora za civilno društvo i poduzeća da se zalažu za promjene na terenu i posvećivanjem posebne pozornosti unapređenju prava žena i djece, borbi protiv mučenja i zlostavljanja te iskorjenjivanju dječjeg i prisilnog rada. Istodobno je OSP+ instrument koji EU može iskoristiti kako bi ostvario svoje interese u drugim područjima politika, kao što su suradnja u području migracija i ponovnog prihvata.

Tekuća zakonodavna revizija OSP-a usmjerena je upravo na olakšavanje pristupa sustavu OSP+ za sve veći broj najmanje razvijenih zemalja koje će u sljedećih nekoliko godina napustiti tu kategoriju zemalja. Budem li potvrđen, nastojat ću postići dogovor o reviziji Uredbe o OSP-u kako bih nastavio podupirati integraciju naših partnera u razvoju u međunarodne trgovinske tokove, kao i njihovo poštovanje međunarodnih standarda u području ljudskih prava, radničkih prava, okoliša, klime i dobrog upravljanja.

Treće, nastavit ću podupirati provedbu naših **sporazuma o gospodarskom partnerstvu** i istražiti proširenje njihova područja primjene. Sporazumi o gospodarskom partnerstvu pozitivno su utjecali na gospodarstva obuhvaćenih zemalja. Na primjer, ulaganja EU-a u partnerske zemlje s kojima je sklopljen sporazum o gospodarskom partnerstvu u posljednjih pet godina povećala su se za 63 %, u usporedbi sa samo 20 % u zemljama s kojima nije sklopljen sporazum o gospodarskom partnerstvu. Iako se većina sporazuma o gospodarskom partnerstvu uglavnom odnosi na trgovinu robom, nedavni Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Kenije, koji je stupio na snagu 1. srpnja 2024., proširio je naš pristup i sadržava čvrste obveze u pogledu trgovine i održivog razvoja. Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Kenije otvoren je za pristupanje drugih zemalja Istočnoafričke zajednice i kao takav cilja postati regionalni sporazum o gospodarskom partnerstvu. U tijeku je i modernizacija postojećeg sporazuma o gospodarskom partnerstvu s pet država istočne i južne Afrike (ESA5: Komori, Madagaskar, Mauricijus, Sejšeli i Zimbabve), koji je na snazi od 2012., kako bi obuhvatio više od trgovine robom te gospodarske i razvojne suradnje.

Budem li potvrđen, nastojat ću i na druge načine produbljevati strateško partnerstvo EU-a s Afrikom, i na bilateralnoj i na kontinentalnoj razini. Bilateralno radimo na sporazumima o olakšavanju održivih ulaganja, od kojih je prvi sklopljen s Angolom. Istražit ću može li se ta vrsta sporazuma sklopiti s drugim afričkim partnerima (Gana, Côte d'Ivoire i Kamerun). Istražit ću potencijal dijaloga o trgovini i ulaganjima s drugim strateškim zemljama, kao što su Južna Afrika i Nigerija, kao i drugih načina angažmana za ostvarivanje rastućeg skupa ciljeva politike, kao što su partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja. Na kontinentalnoj razini ulagat ću napore u daljnji razvoj dijaloga na visokoj razini o gospodarskoj integraciji i trgovini s Afričkom unijom.

Budem li potvrđen, nastavit ću raditi na tome da se poveća atraktivnost naših sporazuma o gospodarskom partnerstvu i sustava OSP+ za naše partnere s pomoću učinkovitih i fleksibilnih pravila o podrijetlu kojima se afričkim, karipskim i pacifičkim zemljama omogućuje da iskoriste povlastice na koje imaju pravo, zajedno s odgovarajućom tehničkom pomoći i osposobljavanjem. Istodobno će se aktivnostima praćenja zemalja korisnica OSP-a osigurati da povlastice dobiju samo proizvodi koji ispunjavaju uvjete. Budem li potvrđen kao povjerenik,

provest ću evaluaciju pravila EU-a o podrijetlu kako bi se ocijenila njihova svrsishodnost i pokrenulo promišljanje o njihovoj mogućoj modernizaciji.

Pitanje Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

11. Koji bi bili vaši ciljevi za postavljanje carinske unije na višu razinu i osiguravanje učinkovite i moderne carine, posebno za rješavanje izazova kao što su platforme za e-trgovinu, kako je najavljeno u političkim smjernicama predsjednice Komisije i koje biste daljnje mjere predvidjeli u tom pogledu? Iako bi se carinskom reformom stvorio centralizirani centar za carinske podatke koji bi koristio i carinskim tijelima i poduzećima, kako bi Komisija nastojala dovršiti prelazak na potpuno digitalno carinsko okruženje i izbjeći daljnja kašnjenja država članica u provedbi informatičkih sustava? Namjeravate li u međuvremenu poboljšati suradnju među tijelima za nadzor tržišta i predložiti ciljne promjene, kao što je dodatno financiranje carinskih tijela, kako bi se riješili problemi koje predstavljaju platforme za e-trgovinu s poslovnim nastanom u trećim zemljama, uključujući zaobilaženje pravila EU-a slanjem naručene robe u obliku paketa?

Budem li potvrđen kao povjerenik, predvodit ću napore u pregovorima i provedbi carinske reforme EU-a i osnivanju carinskog tijela EU-a. Mjere predložene u reformi predstavljaju viziju carine EU-a koja je predvodnica na svjetskoj razini i temelji se na podacima, čime će se uvelike pojednostavniti carinski postupci za poduzeća, osobito za najpouzdanije trgovce. One će carinsku uniju EU-a uvesti u 21. stoljeće i poduprijeti 27 carinskih tijela EU-a u ujedinjenom djelovanju na našim zajedničkim granicama te ojačati gospodarsku sigurnost uz istodobno olakšavanje trgovine. U duhu digitalne transformacije, reforma će ograničiti složene carinske postupke pojednostavnjenjem tradicionalnih deklaracija putem pametnijeg, na podacima temeljenog pristupa za nadzor uvoza i izvoza. Istodobno će carinska tijela imati bolje informacije i sredstva za odgovarajuću procjenu i zaustavljanje nezakonitog uvoza i, prema potrebi, izvoza koji predstavljaju stvaran rizik za građane, gospodarstvo i okoliš EU-a. Novo carinsko tijelo EU-a (EUCA) razvit će i nadgledati centar EU-a za carinske podatke koji će djelovati kao pokretač novog ekosustava. S vremenom će taj centar zamijeniti postojeću carinsku IT infrastrukturu i sustave u državama članicama EU-a, čime će im se godišnje uštedjeti do dvije milijarde eura operativnih troškova. EUCA će osim toga pomoći poboljšati pristup EU-a upravljanju rizicima i carinskim kontrolama duž cijelih lanaca opskrbe robom.

U okviru programa Carina brinemo se za slična poboljšanja digitalizacije i upravljanja rizicima u zemljama kandidatkinjama za pristupanje i pretpristupnim zemljama, kao i u našoj carinskoj uniji s Turskom, čime se jača kontrola robe na našim vanjskim granicama, posebno za ključne lance opskrbe i sankcije.

Budem li potvrđen kao povjerenik, surađivat ću s drugim članovima Kolegija na rješavanju izazova povezanih s platformama za e-trgovinu, s obzirom na to da se sve veća količina često nesukladne robe u paketima vrijednosti niže od 150 EUR uvozi izravno iz trećih zemalja, a kupljena je na internetskim platformama.

U EU je 2023. izravno uvezeno 2,3 milijarde artikala, a 2024. se očekuje četiri milijarde artikala. Javna tijela u samo sedam država članica (Nizozemska, Belgija, Francuska, Mađarska, Italija, Španjolska i Njemačka) provela su nadzor nad više od 90 % te robe. Carinske kontrole iziskuju blisku suradnju s tijelima za nadzor tržišta koja su zadužena za osiguravanje sukladnosti robe s primjenjivim zakonima i propisima, uključujući zahtjeve u pogledu okoliša, zdravlja, sigurnosti i zaštite.

Naglo povećanje uvoza u okviru e-trgovine iziskuje djelovanje u više područja, kojim se odgovara na tri glavna izazova: sukladnost robe, osobito u pogledu sigurnosti; nepošteno tržišno natjecanje između poduzeća s poslovnim nastanom u EU-u i trgovaca i platformi za trgovanje iz trećih zemalja usmjerenih na potrošače u EU-u, koji često nisu usklađeni sa zakonodavstvom EU-a i iskorištavaju prag od 150 EUR za oslobođenje od carine i okolišnu održivost.

Komisija je predložila i razvila alate za rješavanje tog problema, koji obuhvaćaju različite aspekte internetske prodaje robe, od prodaje do uvoza ili stavljanja na tržište EU-a. Među njima će Akt o digitalnim uslugama, Uredba o nadzoru tržišta i Uredba o općoj sigurnosti proizvoda imati ključnu ulogu u osiguravanju da proizvodi koji se nude na prodaju na internetu budu usklađeni sa svim primjenjivim pravilima EU-a. EU bi sada trebao u potpunosti iskoristiti dostupne alate za povećanje usklađenosti robe koja se prodaje na internetu i uvoza robe u okviru e-trgovine.

Kad je riječ o carini, jedinstveno sučelje EU-a za carinu već omogućuje automatiziranu i digitalnu suradnju carinskih tijela i tijela za nadzor tržišta olakšavanjem razmjene podataka u stvarnom vremenu. Predloženom carinskom reformom EU-a pružit će se dugoročna i sustavna rješenja za izazove e-trgovine. Ona će ojačati

kapacitet carinskih tijela da nadziru i kontroliraju tokove zahvaljujući EUCA-i i centru EU-a za carinske podatke, omogućujući bolji pristup EU-a upravljanju rizicima. Temeljit će se i na uspješnom iskustvu sa zakonodavstvom o PDV-u, i to uvođenjem koncepta „pretpostavljenog uvoznika”, u ovom slučaju za platformu za e-trgovinu, koji bi bio odgovoran za ispravno plaćanje carina i poreza, ali i za usklađenost proizvoda s relevantnim pravilima EU-a. Carinskom reformom također će se ukinuti oslobođenje od carine za iznose do 150 EUR i uvesti pojednostavnjeno tarifno postupanje grupiranjem carinskih stopa u „razrede” kao dobrovoljno pojednostavnjenje, čime će se izbjeći postojeća praksa razdvajanja paketa da ostanu ispod praga za oslobođenje.

Važno je da suzakonodavci što prije donesu paket carinske reforme jer ta reforma donosi stvarnu stratešku sposobnost EU-a da djeluje kao cjelina u odgovoru na prijetnje koje predstavlja nezakonita i neusklađena e-trgovina, što nam omogućuje da bolje zaštitimo naše građane odnosno radna mjesta, inovacije i industrije od nepoštenog tržišnog natjecanja. Istodobno ću zajedno s povjerenicima odgovornima za predmetna područja utvrditi pristup koji obuhvaća sve aspekte. Ako se utvrdi da poslovni model iskorištava strukturne poteškoće u provedbi dostatnih provjera usklađenosti golemih količina proizvoda koji su pojedinačno pakirani i poslani iz inozemstva, trebali bismo biti otvoreni i za druge mjere.

Kad je riječ o provedbi digitalizacije Carinskog zakonika Unije, iako je razvoj događaja u Komisiji na dobrom putu, kašnjenja uzrokovana raznim čimbenicima u državama članicama utječu na provedbu u cjelini. Kašnjenja u jednoj državi članici dovode do lančane reakcije u drugima, zbog čega se odgađa upotreba određenih olakšavanja trgovine, kako je navedeno u godišnjem izvješću o napretku Carinskog zakonika Unije za 2023. Komisija provodi različite mjere ublažavanja, koje namjeravam nastaviti i pojačati. Konkretno se referiram na pojačani nadzor i praćenje provedbe Carinskog zakonika Unije posjetima na licu mjesta, pojačanu i namjensku pomoć državama članicama koje se suočavaju s problemima s transeuropskim sustavima, namjenski vodeći program za financiranje u okviru Instrumenta za tehničku potporu za 2024. te općenito namjensku i prilagođenu potporu u okviru mandata i proračuna Komisije.

Pitanje Odbora za pravna pitanja

12. Pristupanje trećih zemalja konvencijama i poštovanje članka 218. stavka 6. UFEU-a

Na temelju nekoliko međunarodnih konvencija kojih je Europska unija stranka, posebno u kontekstu Haške konferencije, predviđeno je pristupanje trećih zemalja putem klauzula kojima je utvrđen postupak „šutnje/neulaganja prigovora” na međunarodnoj razini. U svojem mišljenju br. 1/13 od 14. listopada 2014. Sud Europske unije utvrdio je da akt o pristupanju i izjava o prihvaćanju tog pristupanja predstavljaju međunarodni sporazum u smislu članka 218. UFEU-a. U svojoj Rezoluciji od 15. lipnja 2023. o potpori pristupanju Ukrajine Konvenciji od 2. srpnja 2019. o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima (2023/2689(RSP)) Parlament je istaknuo da bi u pitanjima koja se odnose na utvrđivanje stajališta EU-a u pogledu pristupanja trećih zemalja konvencijama koje je donijela Haška konferencija trebalo primijeniti postupak utvrđen u članku 218. stavku 6. UFEU-a. U tom smislu, za svako pristupanje treće zemlje konvenciji koju je donijela Haška konferencija na koje se primjenjuje mehanizam neulaganja prigovora Komisija bi trebala podnijeti prijedlog odluke Vijeću, koje bi odluku donijelo uz suglasnost Parlamenta. Ako Vijeće, uz suglasnost Parlamenta, odluči „uložiti prigovor” na uspostavu odnosa s novom državom ugovornicom u okviru te konvencije, Komisija o tome mora obavijestiti depozitara. Samo bi takav postupak omogućio poštovanje raspodjele ovlasti u skladu s Ugovorima, u skladu sa sudskom praksom Suda o međunarodnim sporazumima. Međutim, Komisijin je stav, izražen i u raspravi o tom pitanju na plenarnoj sjednici 14. prosinca 2023., dosad bio da njezine obveze u tom pogledu uključuju samo obveze informiranja: Komisija se obvezuje obavijestiti Parlament i Vijeće i uzeti u obzir njihova stajališta. Komisija bi stoga, kada odlučuje o tome hoće li predložiti ulaganje prigovora, obavijestila Parlament o svakom planiranom pristupanju treće zemlje relevantnoj konvenciji Haške konferencije, uzimajući u obzir iznesena stajališta. Ako se nakon rasprava u Vijeću i Parlamentu pokaže da nema razloga za ulaganje prigovora na pristupanje treće zemlje, Komisija ne zauzima formalno stajalište, kao što je to trenutačna praksa. Budući da se taj postupak pokreće tek kada Komisija odluči podnijeti prijedlog i uložiti prigovor, raspodjela ovlasti u postupku donošenja odluka kako je utvrđeno u članku 218. UFEU-a zaista je dovedena u pitanje. Ako se vaše imenovanje za povjerenika potvrdi, kako namjeravate osigurati da Komisija, u slučaju pristupanja trećih zemalja međunarodnim sporazumima koji sadržavaju klauzule o neulaganju prigovora, poštuje postupak utvrđen u članku 218. stavku 6. UFEU-a, čime se osigurava poštovanje pravilnog postupka donošenja odluka i raspodjele nadležnosti u skladu s Ugovorima?

Sasvim sam predan osiguravanju potpunog poštovanja postupaka utvrđenih u Ugovorima i institucijskih ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća. Podsjećam da Komisija već dosljedno obavještuje i Europski parlament i Vijeće o svakom namjeravanom pristupanju treće zemlje konvencijama s postupkom neulaganja prigovora kako bi se

raspravilo treba li razmotriti prigovor. Komisija u potpunosti uzima u obzir stajališta izražena u Europskom parlamentu i Vijeću. Spreman sam dodatno istražiti kako u tom pogledu možemo optimizirati međuinstitucijsku suradnju.

Pitanje Odbora za predstavke

13. U svrhu procesa ulaganja predstavki potrebno je poboljšati transparentnost postupaka radi utvrđivanja povrede prava i komunikaciju s podnositeljima predstavki o aktualnom stanju postupaka radi utvrđivanja povrede prava. Osim toga, postupci radi utvrđivanja povrede prava ostaju otvoreni godinama, često bez ikakvog napretka. Odbor PETI cijenio bi veću proaktivnost i automatsko slanje sažetih informacija o aktualnom stanju postupaka radi utvrđivanja povrede prava povezanih s predstavkama u okviru strukturiranog dijaloga između odbora PETI i povjerenika odgovornog za predstavke. Imajući to na umu, koje biste konkretne mjere poduzeli kako biste osigurali bolju obradu, bolju koordinaciju te redovite i pravodobne informacije o aktualnom stanju postupaka radi utvrđivanja povrede prava i pilot-projekata EU-a povezanih s predstavkama; kako biste ubrzali rješavanje povezanih dugotrajnih otvorenih postupaka radi utvrđivanja povrede prava da bi se osiguralo da građani ne čekaju beskonačno na ishod; kako biste uveli novi međuinstitucijski informatički alat za Komisiju i Parlament, koji bi Parlamentu olakšao pristup svim relevantnim informacijama povezanima s predstavkama i kako biste ove zahtjeve prema Komisiji uključili u reviziju Okvirnog sporazuma?

Komisija pridaje veliku važnost transparentnosti svojih aktivnosti za izvršenje prava EU-a jer se time široj javnosti omogućuje da sudjeluje u zajedničkoj odgovornosti za izvršenje i može doprinijeti bržem promicanju usklađenosti država članica.

Komisija je već poduzela više mjera za objavljivanje relevantnih informacija. Javni registar postupaka radi utvrđivanja povrede prava sadržava ažurirane informacije o najnovijem koraku poduzetom u svakom pojedinom predmetu. Priopćenja za medije objavljuju se o najvažnijim odlukama o povredama koje se donose u redovitim ciklusima postupaka radi utvrđivanja povrede prava. Osim toga, Komisija objavljuje godišnje izvješće o praćenju primjene prava EU-a u kojem se navode ključni trendovi, detaljno opisuje suradnja s državama članicama i navode područja u kojima su potrebni dodatni napor. Parlament također može zatražiti informacije o konkretnim postupcima radi utvrđivanja povrede prava koji su u tijeku, u skladu s Okvirnim sporazumom iz 2010.

Usto je važno da sustav bude pristupačniji građanima. Javni registar sada se može koristiti za pretraživanje predstavki, s poveznicom na portal Europskog parlamenta za predstavke. Zahvaljujući tim izmjenama građani mogu lakše pretraživati postojeće postupke radi utvrđivanja povrede prava po određenim temama, pratiti napredak i provjeriti postoje li predstavke povezane s istragama u tijeku.

Budem li potvrđen kao povjerenik, nadovezat ću se na te mjere veće transparentnosti i predložiti daljnje povezivanje Komisijina javnog registra odluka o povredama i portala Europskog parlamenta za predstavke. Podnositelju predstavke trebao bi biti dovoljan samo jedan klik na portalu za predstavke kako bi pronašao relevantni postupak radi utvrđivanja povrede prava u javnom registru Komisije, i obratno. Odgovori Komisije Europskom parlamentu o predstavkama povezanima s postupcima radi utvrđivanja povrede prava i dijalozi u okviru sustava EU Pilot moraju dosljedno upućivati na relevantni postupak i trenutno stanje.

Povećat ću i transparentnost naših provedbenih mjera novim internetskim stranicama s informacijama prilagođenima korisniku o postupcima radi utvrđivanja povrede prava (uključujući trendove i vrijeme potrebno za postupanje u skladu s presudom Suda ili prosječno vrijeme obrade predmeta), deficitu prenošenja, deficitu usklađenosti i dijalogima u okviru sustava EU Pilot. Konkretno, upoznat sam s pozivom na veću transparentnost o našim dijalogima u okviru sustava EU Pilot. Predložio bih da se na našim internetskim stranicama počne objavljivati više informacija, kao što su broj na kraju svake godine pokrenutih, zaključenih i otvorenih dijaloga u okviru sustava EU Pilot, kao i bolji pregled uključenih država članica, područja politika ili tema. Kad je riječ o pitanju o izradi novog međuinstitucijskog informatičkog alata, spreman sam procijeniti izvedivost za Komisiju i Parlament, u granicama raspoloživih proračunskih sredstava.

Kad je riječ o uključivanju tih elemenata u Okvirni sporazum, Komisija će pažljivo razmotriti zahtjeve Parlamenta.